

Eric Rothfjell till minne

Av Christer Westerdahl

Marinarkeologiska sällskapetets förste hedersledamot, Eric Rothfjell, avled i januari 1999. Han blev 85 år gammal. Anledningen till MAS hedersbetygelse var förstas M/S Laxen, Eric's storslagna gåva och den direkta orsaken till bildandet av Marinarkeologiska sällskapet 1977. Men allt framgent höll Eric sitt intresse för marinarkeologin vid liv och mottog som hedersledamot *Meddelanden från Marinarkeologiska sällskapet*, senare *Marinarkeologisk tidskrift*, till sin död. Efter vad jag vet har dock MAS aldrig ställt ut ett diplom eller liknande att ha på väggen, något som jag vet Eric skulle ha uppskattat.

Eric Rothfjell var en av Sveriges mest kända uppfinnare. På hans konto kan skrivas dryga tusen uppfinningar på de mest skilda områden. Till hans insatser hör det moderna identitetskortet, vilket gjorde honom ekonomiskt oberoende. Hans bolag för detta, AB Rollfilm, bildat 1940, såldes senare till Sahlénrederierna. En annan patenterad uppfinning var en specialkamera 1950. För Erik som norrlänning låg trä och massa nära för idéer. Det var han som första gången i Sverige använde klor till blekning av pappersmassa och ännu på 1990-talet höll han på med högteknologi för träfiber. Och det var verkligen hög teknologi! 1994 fick han kungens medalj och berättade då offentligen om sitt arbete på förfalskningssäkra sedlar.

Eric var uppvuxen och utbildad i Haparanda, levde större delen av sitt yrkesliv i Stockholm, men flyttade tillbaka permanent till Norrbotten och sommarhuset i Kalix Bredvik på 1980-talet. Laxen fick sitt namn av familjens resor mellan Stockholm och Kalixälvens mynning. Egentligen var fartyget en kopia av en större, klinkad lotsbåt från Malörens lotsstation, byggd i Kalix (1964). Men Eric hade satt till en plåt-akter med maskinrum med två stora Pentadieslar.

Mycket originellt! När Laxen donerades till mig som förmedlare till svensk marinarkeologi hade Eric's långresor med henne i stort sett upphört.

Norrbotten har fött och utbildat mångsidiga begåvningar, inte minst under rekordåren, då de stora familjerna fick mera mat i stugorna. Det är av visst intresse att till Eric's generationskamrater i Kalix/Haparanda även hörde Olov Isaksson, Historiska museets förre chef, etnolog och historiker, även han mycket intresserad av skeppsbygge och sjöfart i norr. I motsats till socialdemokraten Olov och en annan intresserad profil som blev min gode vän långt före Eric, författaren, journalisten och historikern Sigurd Klockare på Seskarö, företedde Eric knappast några typiska politiska uppfattningar för Norrbotten. Han var tämligen blå till färgen, och hade i hög grad en framtoning som vittnade om självupptagen auktoritet. Men politisk färg är ju inte självklart ett utflöde av temperament.

Eric kunde också inta en auktoritär hållning, inte minst i hemmet, som utomstående kunde uppfatta som direkt osympatisk. Men han kunde nog ångra sig också. Han gjorde det så sent att han i stället fick sörja. Eric var i det fallet otröstlig. Hans livsvilja var stor – det är inte alltid så lätt att leva hektiskt som han på en lunga. Men småaktig var han inte, inte heller var han etnocentrisk, det har man aldrig haft råd med däruppe i norr. Och typiskt var det plötsliga beslutet: utan större egen förtjänst hade vi (MAS) plötsligt en stor båt. Tack, Eric! Man skulle kunna säga: tack för en epok!

Efter tio år vid Köpenhamns universitet arbetar Christer Westerdahl sedan en tid tillbaka på Malmö museer. Christer och Erik Enström, som båda är hedersmedlemmar, grundade Marinarkeologiska sällskapet 1977.